

L'assassí reciclat de Jonas Jonasson

Fa quatre anys de la irrupció del supervendes suec Jonas Jonasson. Si 'L'avi de 100 anys que es va escapar per la finestra' el va catapultar internacionalment –41 traduccions, 10 milions d'exemplars– i 'L'analfabeta que va salvar un país' el va consolidar, ara publica una nova novel·la d'humor que aspira a ser un dels llibres més venuts d'aquest Sant Jordi, 'L'assassí que va somiar amb un lloc al cel'

◆◆◆◆◆ Jordi Nopca / ILLA DE GOTLAND (SUÈCIA)

A l'illa de Gotland no hi ha pràcticament ningú que no estigui assabentat de la *celebrity* que viu entre ells. El taxista que em porta del minúscul aeroport principal de l'illa fins a la capital, la plàcida –un pèl fantasmagòrica– Visby, va somriure després de mencionar-li el nom: “Ah! Jonas Jonasson! Acaba de publicar una novel·la. Ja me l'he comprat”. Més endavant, en un bar, el cambre vol saber si trio bacallà o pollastre al curri, i just després de demanar-me si pago amb corones sueques o faré servir la targeta de crèdit s'interessa pel motiu del meu viatge. “Vinc a entrevistar Jonas Jonasson, sap qui vull dir?” El cambre deixa anar una riulla que li desencaixa el rostre: “Evidentment. L'autor de *L'avi de 100 anys que es va escapar per la finestra...* Viu en una granja a uns quants quilòmetres de Visby. Quan neva costa una mica arribar-hi”.

A la llibreria més antiga de la ciutat, Wessmann & Pettersson –oberta des del 1883–, una gran pila de novel·les de *L'assassí que va somiar amb un lloc al cel* mostra l'expectació per un nou *bestseller* de l'escriptor que viu retirat a Gotland des del 2010. “Jonasson és un dels autors que venem més, juntament amb novel·listes de gènere

L'ASSASSÍ QUE VA SOMIAR AMB UN LLOC AL CEL
JONAS JONASSON
CATEDRAL / SALAMANDRA
TRAD. LLUÍS SOLANES
384 PÀG. / 18,95 €

negre com Asa Larsson, Mari Jungstedt i Liza Marklund –comenta un d'ells al davant de l'expositor on hi ha els títols més venuts. No puc evitar assenyalar Karl Ove Knausgård–. Això és una altra història. Quan va sortir en noruec va fer molt de soroll, i les traduccions al suec també s'han venut, però són llibres per a lectors més literaris”. A la biblioteca de la ciutat, Jonasson té fins i tot una butaca vermella on treballa. “Ve gairebé cada setmana, amb el seu portàtil, i com que la butaca està situada en un lloc tranquil pot escriure tanta estona com vulgui”, recorda la bibliotecària: el lloc d'honor de Jonasson és al costat de les prestatgeries plenes d'audiollibres per a invidents.

A l'hotel, el diligent equip de recepcionistes esperen que l'escriptor arribi al primer sopar. Ve de la granja. Jonasson deu superar el metre noranta. Camina a grans gambades. “Quan vaig venir a Barcelona per primer cop pesava deu quilos menys –diu amb un somriure tens–. Però no he perdut gens de cabells! El meu germà m'enveja per això”. Durant l'àpat Jonasson explica que el seu germà ha sigut important a l'hora de concebre *L'assassí que va somiar amb un lloc al cel*: “Ell havia passat una mala època, però la seva trobada amb

CATEDRAL, NOU SEGELL D'ENCICLOPÈDIA

Amb *L'assassí que va somiar un lloc al cel* neix el segell de ficció per a adults Catedral, d'Enciclopèdia Catalana. Fins ara a La Campana, Jonas Jonasson és l'autor amb què s'estrena Catedral. Durant els pròxims mesos, el segell –que compta en l'equip editorial amb Iolanda Batallé i David Sánchez– publicarà autors com Flavia Company i Jair Domínguez, fins ara a Proa i Amsterdam, respectivament, i donarà a conèixer una antologia de narracions en què hi haurà, entre d'altres, Jordi Puntí i Enrique Vila-Matas.

a

llegim

46-47

- Entrevista amb Pierre Lemaitre, una de les estrelles de BCNegra
- La història de 'Carol', de Patricia Highsmith

48-49

- L'esplèndid dietari de Vicent Alonso
- Salamandra publica els relats de Nic Pizzolatto, autor de 'Galveston'

STIG HAMMARSTEDT

Déu va fer que canviés radicalment”. No ho diu amb ironia, aquesta vegada. De fet, Jonas Jonasson sembla que lluita contra la imatge de novel·lista humorístic que es va forjar a partir de la creació d’Allan Karlsson, l’avi que fugia de la residència per a gent gran on vivia el dia que feia 100 anys i que acabava sent perseguit per la màfia, la policia i mig país mentre recordava episodis hilarants de la seva llarga vida.

Les bambolines de Jonasson

“El més important en els meus llibres és que deixo que els lectors treguin les seves pròpies conclusions –explica Jonasson des de la seva granja. A fora neva, i ho continuarà fent durant la pròxima hora-. Jo descriu les accions dels per-

sonatges, però no els jutjo. A *L’assassí que va somiar amb un lloc al cel* no hi ha implicació social. De tota manera, el compromís hi és entre bambolines”.

El novel·lista viu a tres quarts d’hora de camí de Visby, a Höggrän Nystugu. La granja que ha transformat en un complex confortable i *hi-tech* –li agrada parlar de les reformes que vol fer a la cuina– es divideix en diverses construccions de fusta. Hi ha la casa de dos pisos on viu amb el fill i la seva parella, una gran construcció on guarda les eines, una caseta que serveix d’oficina i que té un petit gimnàs i fins i tot un hangar on algun dia Jonasson podria guardar un dels seus somnis: l’helicòpter que voldria pilotar. “M’agrada explicar els errors de la humanitat, i per això utilitzo

“LES MEVES IDEES VÉVEN D’UNA PETITA FÀBRICA DEL SUD D’ALEMANYA”

Hi ha dues preguntes que Jonas Jonasson respon amb evasives. La primera és: “D’on treu totes aquestes idees?” “És una pregunta que em posa contra les cordes –admet-. Un col·lega em va dir que quan m’ho demanessin contestés sempre això: «Les meves idees vénen d’una petita fàbrica del sud d’Alemanya»”. Després d’explicar aquesta broma en una roda de premsa a Milà, l’intèrpret la va traduir sense sentit de l’humor i la següent pregunta va ser: “I com es diu, aquesta fàbrica?”

Quan se li demana per les influències, Jonasson també es queda mig en blanc. “A mi m’agrada molt el realisme màgic de Gabriel García Márquez i d’Isabel Allende”, explica. En alguna ocasió ha parlat també de Jaroslav Hasek. ¿Ha tingut mai cap novel·lista suec de referència? “L’humor dels meus llibres no és estrictament suec. A mi em tradueixen en països com el Canadà, Corea del Sud, el Viet-

Jonas Jonasson ja ha sigut traduït a 41 llengües. S. HAMMARSTEDT

nam i Austràlia. Podria ser una mica presumptuós pensar que sóc representant de l’humor del meu país. Prefereixo representar l’humor de Jonas Jonasson”. Segurament, el secret de les influències és a la seva llibreria personal, però l’autor no deixa que els periodistes hi accedeixin.

diverses eines –comenta-. Aquí tenim un sacerdot que no creu en Déu, un assassí que et cau simpàtic i un recepcionista singular... Tot això pot crear un cert interès literari, si te’n surts. Això no significa que jo hagi escollit la religió com a sinònim de bondat, i tot i així he tingut respostes positives de gent d’església. M’han dit que jo formulo l’eterna pregunta de la teologia: per què el món és tal com és si hi ha un Déu?”

Creure o no creure

A diferència del seu germà i d’Anders, Jonasson no és creient. “El problema de l’existència de Déu és més vigent que mai, ara que rebem tota classe d’informacions ràpidament a través d’internet –continua-. La foto d’Ailan Kurdi, el nen que va morir a la costa turca, t’obliga a demanar-te per què Déu no el va ajudar. Tot i tenir imatges terribles com la del petit Ailan, que ens farien desconfiar de l’existència divina, jo he escrit sobre un assassí que després d’haver matat gent reneix gràcies a la trobada amb Déu”.

El seu últim llibre parteix d’una premissa divertida, però no vol ser únicament humorístic. El trio de protagonistes és d’una extravagància digna d’una pel·lícula del finlandès Aki Kaurismäki. Hi ha Per Pettersson, un recepcionista d’un antic bordell transformat en hostel que viu torturat perquè el seu avi va arruïnar el pròsper negoci de la cria de cavalls (els pagesos, de cop i volta, van preferir els tractors). Hi ha també Johanna Kjellander, una sacerdot excomunicada perquè durant una missa no ha deixat de proclamar insults contra el seu pare, que acabava de morir. Finalment, el lector hi trobarà l’assassí Anders, que després de passar anys empresonat s’instal·la a l’hostal on treballa el recepcionista i l’exsacerdot i els inspi-

“EN AQUEST LLIBRE NO HI HA IMPLICACIÓ SOCIAL. DE TOTA MANERA, EL COMPROMÍS HI ÉS ENTRE BAMBOLINES”

“HE ESCRIT SOBRE UN ASSASSÍ QUE DESPRÉS D’HAVER MATAT GENT RENEIX GRÀCIES A LA TROBADA AMB DÉU”

ra un estrany negoci: com que l’assassí ha perdut empena a l’hora d’agredir les víctimes, treballen per a ell quedant-se una comissió per fer-li la feina.

El resultat és que fan pujar la mosca al nas a tota la màfia sueca, al mateix temps que Anders té una revelació divina i es decideix a fer donacions a organitzacions humanitàries de la petita fortuna que ha acumulat amb els seus col·legues a base d’apallissar pinxos i malfactors. La Johanna i el Per, que han passat de mirar-se de gairell a fornicar en qualsevol racó, funden l’Església d’Anders. Amb la intenció d’estimular la generositat dels feligresos, en comptes de fer-los cobregar amb un glop de vi n’ofereixen garrafes senceres. “La generositat no està de moda, als nostres temps”, continua l’autor, seriós, mentre la llar de foc de casa seva espetarrega. No especifica si és un valor que reivindica o no. El que no vol ser *L’assassí que va somiar amb un lloc al cel* és un llibre paròdic. “M’agrada jugar amb les combinacions de personatges bons i dolents, gent que t’estimes i gent que et cau malament. I no sempre els que t’estimes són els que previsiblement hauriem d’estimar”.

Jonasson s’aixeca de la cadira. “T’ensenyaria el galliner, però una guineu se m’ha menjat les gallines”. Fins fa poc, els ocells cloquejaven i corrien d’una banda a l’altra del seu univers tancat. “Em fa pena per l’Angela Merkel –reconeix, fent referència a una de les gallines-. Ha sigut una gran lluitadora pels drets europeus”. En tenia una altra que es deia Sant Jordi: la va batejar amb aquest nom després d’aconseguir el número 1 de vendes el 2012 amb *L’avi*, publicat per La Campana. “Aquest Sant Jordi seré a Barcelona –avança-. Això si la guineu no se m’ha menjat”.